

Tuesday 26 June 2012 – Afternoon

GCSE BIBLICAL HEBREW

A202 Literature

Candidates answer on the Question Paper.

OCR supplied materials:

None

Other materials required:

None

Duration: 2 hours

Candidate forename		Candidate surname	
-----------------------	--	----------------------	--

Centre number						Candidate number				
---------------	--	--	--	--	--	------------------	--	--	--	--

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Write your name, centre number and candidate number in the boxes above. Please write clearly and in capital letters.
- Use black ink.
- Answer **four** questions.
- Read each question carefully. Make sure you know what you have to do before starting your answer.
- Write your answer to each question in the space provided. Additional paper may be used if necessary but you must clearly show your candidate number, centre number and question number(s).
- Do **not** write in the bar codes.

INFORMATION FOR CANDIDATES

- The number of marks is given in brackets [] at the end of each question or part question.
- The total number of marks for this paper is **100**.
- Each question is worth 25 marks.
- You will find that the four-letter Divine Name is printed as **”** .
- You are recommended to spend the first fifteen minutes carefully reading the questions.
- You are reminded of the necessity for accurate spelling and orderly presentation in your answers.
- This document consists of **32** pages. Any blank pages are indicated.

Question 1

Read the following passages and answer in English the questions that follow.

Marks for the parts of the question are indicated in brackets.

line number

1 וַיִּשְׁמַע אֶת דְּבַרֵי בְנֵי לְבָן לְאָמֹר לְקַח יַעֲקֹב אֶת כָּל אֲשֶׁר לְאָבִינוּ
2 וּמֵאֲשֶׁר לְאָבִינוּ עָשָׂה אֶת כָּל הַכְּבֹד הַזֶּה: וַיֵּרָא יַעֲקֹב אֶת פְּנֵי לְבָן
3 וְהִנֵּה אֵינָנו עִמּוֹ בְּתַמּוֹל שְׁלֹשׁוֹם: וַיֹּאמֶר יי אֵל יַעֲקֹב שׁוּב אֶל אֶרֶץ
4 אַבּוֹתֶיךָ וְלִמְוֹלְדֹתֶיךָ וְאֶהְיֶה עִמָּךְ: וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב וַיִּקְרָא לְרַחֵל וּלְלֵאָה
5 הַשָּׂדֶה אֶל עֲאֻנוּ:

בראשית, ל"א: א' – ד'

Genesis, Chapter 31 verses 1 – 4

6 וּלְבָן הֵלֶךְ לְגִזּוֹ אֶת עֲאֻנוּ וַתִּגְנַב רַחֵל אֶת הַתְּרָפִים אֲשֶׁר לְאָבִיהָ: וַיִּגְנַב
7 יַעֲקֹב אֶת לֵב לְבָן הָאֲרָמִי עַל בְּלֵי הַגִּיד לוֹ כִּי בָרַח הוּא: וַיִּבְרַח הוּא
8 וְכָל אֲשֶׁר לוֹ וַיִּקֶּם וַיַּעֲבֹר אֶת הַנָּהָר וַיֵּשֶׁם אֶת פְּנֵיו הַר הַגִּלְעָד:

בראשית, ל"א: י"ט – כ"א

Genesis, Chapter 31 verses 19 – 21

9 הַיִּיתִי בַיּוֹם אֲכַלְנִי חֹרֵב וְקָרַח בְּלִילָה וַתִּדְדַּד שְׁנַתִּי מֵעֵינָי: זֶה לִי עֲשָׂרִים
10 שָׁנָה בְּבֵיתְךָ עַבְדְּתֶיךָ אַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנָה בְּשֵׂתִי בְּנֹתֶיךָ וְשֵׁשׁ שָׁנִים בְּעֲאֻנְךָ
11 וַתַּחַלֵּף אֶת מִשְׁכְּבֹתַי עֲשָׂרַת מָנִים: לוּלִי אֶ-לֵהִי אָבִי אֶ-לֵהִי אֲבִרְהֶם
12 וּפְחַד יִצְחָק הָיָה לִי כִּי עָתָה רִיקָם שְׁלַחְתָּנִי אֶת עֲנָיִי וְאֶת יְגִיעַ כַּפֵּי רֵאָה
13 אֶ-לֵהִים וַיּוֹכַח אָמֵשׁ: וַיַּעַן לְבָן וַיֹּאמֶר אֵל יַעֲקֹב הַבְּנוֹת בְּנֹתִי וְהַבָּנִים
14 בְּנֵי וְהַעֲזָאן עֲאֻנִי וְכָל אֲשֶׁר אֶתָּה רֵאָה לִי הוּא וְלִבְנֹתַי מָה אַעֲשֶׂה לְאֵלֶּהָ
15 הַיּוֹם אוֹ לְבַנְיָהֶן אֲשֶׁר יֵלְדוּ: וְעָתָה לָכֵה נְכַרְתָּה בְּרִית אֲנִי וְאֶתָּה וְהָיָה
16 לְעֵד בֵּינִי וּבֵינְךָ: וַיִּקַּח יַעֲקֹב אֶבֶן וַיְרִימָהּ מִצֵּבָה:

בראשית, ל"א: מ' – מ"ה

Genesis, Chapter 31 verses 40 – 45

Question 1

(a) In which **two** ways is Jacob / Yaakov related to Laban / Lavan ? **[2]**

.....
.....
.....
.....

(b) What are the concerns of

(i) the family of Laban / Lavan (*lines 1 – 2*) (Give **two**.) **[2]**

.....
.....
.....
.....

(ii) Jacob / Yaakov (*lines 2 – 3*) (Give **one**.) **[1]**

.....
.....
.....

(c) **(i)** Translate from וְלָבָן הָלַךְ (*line 6*)
to בֵּי בֵרְתָהּ הוּא : (*line 7*) **[4]**

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Question 1 continues on the next page]

Question 1 continued]

(ii) Explain your translation of הַתְּרַפִּים , mentioning **two** points. **[2]**

.....
.....
.....

(d) וַתִּגְנֹב רַחֵל אֶת הַתְּרַפִּים אֲשֶׁר לְאִבְיָהּ (line 6)
Why does Rachel / Rochel act as she does?
(Give **two** reasons.) **[2]**

.....
.....
.....
.....

(e) וַיַּעְבֵּר אֶת הַנָּהָר (line 8)
Which river does this refer to? **[1]**

.....

(f) Translate from מְעִינֵי : (line 9) to הָיִיתִי (line 9) **[2]**

.....
.....
.....
.....
.....

(g) Explain the term עֲשֻׁרֹת מְנִים . (line 11) (Give **two** points) **[2]**

.....
.....

(h) Explain the vowel ו in the word וּפְתַחַד . (line 12) [1]

.....

(i) What event is Jacob / Yaakov referring to when he says וַיִּזְכַּח אֶמְשׁ ? (line 13) Give two points. [2]

.....

.....

.....

(j) What conjugation is וַיִּדְרִימָהּ ? (line 16) [1]

.....

.....

(k) From this passage, describe the behaviour of Laban / Lavan towards Jacob / Yaakov. (Give three examples.) [3]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

[Total : 25 marks]

Question 2 starts on the next page]

Question 2

Read the following passage and answer in English the questions that follow.

line number

וַיֵּצֵא אֶתְכֶם לְאמֹר כֹּה תֹאמְרוּן לְאֲדֹנָי לַעֲשׂוֹ כֹּה אָמַר עֲבָדְךָ יַעֲקֹב	1
עִם לֶבֶן גִּרְתִּי וְאַחַר עַד עֵתָהּ : וַיְהִי לִי שׂוֹר וְחִמּוֹר צֹאן וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה	2
וְאֶשְׁלַחָה לְהַגִּיד לְאֲדֹנָי לְמִצְאָ חֵן בְּעֵינֶיךָ : וַיָּשְׁבוּ הַמַּלְאָכִים אֶל יַעֲקֹב	3
לְאמֹר בָּאנוּ אֶל אַחִיךָ אֶל עֲשׂוֹ וְגַם הִלֵּךְ לְקִרְאָתְךָ וְאַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ	4
עִמוֹ : וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד וַיֵּצֵר לוֹ וַיַּחֲזֵן אֶת הָעַם אֲשֶׁר אִתּוֹ וְאֶת הַצֹּאן	5
וְאֶת הַבָּקָר וְהַגְּמָלִים לְשָׁנֵי מַחֲנוֹת : וַיֹּאמֶר אִם יָבֹא עֲשׂוֹ אֶל הַמַּחֲנֶה	6
הָאֶחָת וְהִכָּהוּ וְהָיָה הַמַּחֲנֶה הַנִּשְׁאָר לְפִלִיטָה : וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל-לֵהי אָבִי	7
אֲבָרָהִם וְאֶל-לֵהי אָבִי יַצְחָק יי האמר אלי שוב לארצך ולמולדתך	8
וְאִיטִיבָה עִמָּךְ : קִטְנֹתִי מִכָּל הַחֲסָדִים וּמִכָּל הָאֱמֶת אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֵת	9
עֲבָדְךָ כִּי בַמִּקְלֵי עֲבָרְתִי אֵת הַיִּרְדֵּן הִזָּה וְעֵתָהּ הֵייתִי לְשָׁנֵי מַחֲנוֹת :	10
הַצִּילֵנִי נָא מִיַּד אַחִי מִיַּד עֲשׂוֹ כִּי יֵרָא אָנֹכִי אִתּוֹ פֶּן יָבֹא וְהִכָּנִי אִם	11
עַל בָּנִים : וְאַתָּה אֲמַרְתָּ הַיֵּטֵב אִיטִיב עִמָּךְ וְשָׁמַתִּי אֵת זֶרְעֶךָ כְּחוֹל הַיָּם	12
אֲשֶׁר לֹא יִסְפָּר מֵרֹב : וַיִּלֶּן שָׁם בְּלִילָה הַהוּא וַיִּקַּח מִן הַבָּא בִידּוֹ מִנְחָה	13
לַעֲשׂוֹ אָחִיו : עֲזִים מְאֹתִים וּתְיָשִׁים עֶשְׂרִים רְחֵלִים מְאֹתִים וְאִילִים	14
עֶשְׂרִים : גְּמָלִים מִיִּנְיֻקוֹת וּבִנְיָהִם שְׁלֹשִׁים פָּרוֹת אַרְבָּעִים וּפְרִים עֶשְׂרֵה	15
אֶתְנַת עֶשְׂרִים וְעִזִּים עֶשְׂרֵה : וַיִּתֵּן בְּיַד עֲבָדָיו עֶדֶר עֶדֶר לְבָדוֹ וַיֹּאמֶר	16
אֶל עֲבָדָיו עֲבְרוּ לִפְנֵי וְרוּחַ תְּשִׁימוּ בֵּין עֶדֶר וּבֵין עֶדֶר : וַיֵּצֵא אֵת הָרֹאשׁוֹן	17
לְאמֹר כִּי יִפְגְּשֶׁךָ עֲשׂוֹ אַחִי וְשָׂאֲלֶךָ לְאמֹר לְמִי אַתָּה וְאָנָּה תִלְךָ וְלִמִּי	18
אֱלֹהֵי לִפְנֶיךָ : וְאֲמַרְתָּ לְעֲבָדְךָ לְיַעֲקֹב מִנְחָה הוּא שְׁלוּחָה לְאֲדֹנָי לַעֲשׂוֹ	19
וְהִנֵּה גַם הוּא אַחֲרֵינוּ : וַיֵּצֵא גַם אֵת הַשָּׁנִי גַם אֵת הַשְּׁלִישִׁי גַם אֵת כָּל	20
הַהֲלָכִים אַחֲרֵי הָעֲדָרִים לְאמֹר כִּדְבַר הַזֶּה תִּדְבְּרוּן אֶל עֲשׂוֹ בְּמִצְאָכֶם אִתּוֹ :	21

בראשית, ל"ב: ד' – י"ט

Genesis, Chapter 32 verses 5 – 20

(a) וַיִּצַו אֶת־עַם לְאֹמֶר (line 1) – Who is giving instructions to whom ? [2]

.....
.....

(b) Give any **three** points of the message from Jacob / Yaakov to Esau / Aysov. (lines 1 – 3) [3]

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

(c) Translate from וַיִּירָא (line 5) to לְפָלִיטָה : (line 7) [4]

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Question 2 continues on the next page]

Question 2 continued]

(d) : וְאַרְבַּע מְאוֹת אִישׁ עִמּוֹ : (lines 4 – 5) – why is the word אִישׁ in the singular ? [1]

.....
.....

(e) In lines 9 and 10, Jacob / Yaakov speaks of a dramatic change in his own personal circumstances. Explain what he says, mentioning **two** points. [2]

.....
.....
.....
.....
.....

(f) (i) What is unusual about the word order of the phrases describing the animals ? (lines 14 – 16) [1]

.....
.....
.....

(ii) Suggest a reason for this unusual word order. [1]

.....
.....

(g) Give the root of וְהַבְּנֵי . (line 11) [1]

.....
.....

(h) Translate from וַיִּצַו אֶת הָרֵאשֹׁן (line 17) to וְלְמִי אֱלֹהִים לְפָנָיִךְ : (lines 18 – 19) [2]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(i) Certain phrases in the passage are difficult to translate literally. Explain, in the context, the meaning of

(i) קִטְנֹתַי מִכָּל הַחֲסָדִים (line 9) [2]

.....

.....

.....

(ii) וְהִבְנִי אִם עַל בְּנִים (lines 11 – 12) [2]

.....

.....

.....

(iii) מִן הַבָּא בְּיָדוֹ (line 13) [2]

.....

.....

.....

Question 2 continues on the next page]

Question 2 continued]

- (j) Show how Jacob / Yaakov uses different methods to make peace with Esau / Aysov.
Give **two** examples from the passage.

[2]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

[Total : 25 marks]

11
BLANK PAGE

Turn to page 12 for Question 3.

Question 3

Read the following passage and answer in English the questions that follow.

line number

וְעַתָּה קָחוּ לָכֶם שְׁנֵי עֶשֶׂר אִישׁ מִשְׁבְּטֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ אֶחָד אִישׁ אֶחָד	1
לְשַׁבֵּט: וְהָיָה כְּנוּחַ כַּפּוֹת רַגְלֵי הַכֹּהֲנִים נִשְׂאֵי אָרוֹן יי אָדוֹן כָּל הָאָרֶץ בְּמֵי	2
הַיַּרְדֵּן מִי הַיַּרְדֵּן יִפְרֹתוֹן הַמַּיִם הַיַּרְדִּים מִלְמַעְלָה וַיַּעֲמֵדוּ נֹד אֶחָד: וַיְהִי	3
בְּנִסְעַת הָעָם מֵאֶהְלִיָּהֶם לַעֲבֹר אֶת הַיַּרְדֵּן וְהַכֹּהֲנִים נִשְׂאֵי הָאָרוֹן הַבְּרִית לִפְנֵי	4
הָעָם: וַיָּבֹאוּ נִשְׂאֵי הָאָרוֹן עַד הַיַּרְדֵּן וְרַגְלֵי הַכֹּהֲנִים נִשְׂאֵי הָאָרוֹן נִטְבְּלוּ	5
בַּקָּצֵה הַמַּיִם וְהַיַּרְדֵּן מָלֵא עַל כָּל גְּדוֹתָיו כָּל יְמֵי קִצִּיר: וַיַּעֲמֵדוּ הַמַּיִם	6
הַיַּרְדִּים מִלְמַעְלָה קָמוּ נֹד אֶחָד הִרְחִק מְאֹד מֵאָדָם הָעִיר אֲשֶׁר מֵצַד צָרְתָן	7
וְהַיַּרְדִּים עַל יָם הָעַרְבָּה יָם הַמֶּלַח תָּמּוּ נִכְרְתוּ וְהָעָם עָבְרוּ נֹגֵד יְרִיחוֹ:	8
וַיַּעֲמֵדוּ הַכֹּהֲנִים נִשְׂאֵי הָאָרוֹן בְּרִית יי בַּחֲרָבָה בְּתוֹךְ הַיַּרְדֵּן הַכֵּן וְכָל	9
יִשְׂרָאֵל עֹבְרִים בַּחֲרָבָה עַד אֲשֶׁר תָּמּוּ כָּל הַגּוֹי לַעֲבֹר אֶת הַיַּרְדֵּן:	10

יהושע, ג': י"ב – י"ז

Joshua, Chapter 3 verses 12 – 17

וַיְהִי כַּאֲשֶׁר תָּמּוּ כָּל הַגּוֹי לַעֲבֹר אֶת הַיַּרְדֵּן וַיֹּאמֶר יי אֶל יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר:	11
קָחוּ לָכֶם מִן הָעָם שְׁנַיִם עֶשֶׂר אַנְשִׁים אִישׁ אֶחָד אִישׁ אֶחָד מִשְׁבְּטֵי:	12
וַיֵּצְאוּ אוֹתָם לֵאמֹר שָׂאוּ לָכֶם מִזֶּה מִתּוֹךְ הַיַּרְדֵּן מִמַּצֵּב רַגְלֵי הַכֹּהֲנִים הַכֵּן	13
שְׁתֵּים עָשָׂר אַבְנִים וְהַעֲבַרְתֶּם אוֹתָם עִמָּכֶם וְהִנַּחְתֶּם אוֹתָם בְּמַלּוֹן אֲשֶׁר	14
תָּלִינוּ בוֹ הַלַּיְלָה: וַיִּקְרָא יְהוֹשֻׁעַ אֶל שְׁנַיִם הָעֶשֶׂר אִישׁ אֲשֶׁר הַכֵּן מִבְּנֵי	15
יִשְׂרָאֵל אִישׁ אֶחָד אִישׁ אֶחָד מִשְׁבְּטֵי: וַיֹּאמֶר לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ עָבְרוּ לִפְנֵי	16
אָרוֹן יי אֶ-לְהִיכֶם אֶל תּוֹךְ הַיַּרְדֵּן וְהִרִימוּ לָכֶם אִישׁ אֶבֶן אַחַת עַל שְׁכֵמוֹ	17
לְמִסְפַּר שְׁבְטֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל:	18

יהושע, ד': א' – ה'

Joshua, Chapter 4 verses 1 – 5

וַיַּעֲבְרוּ בְנֵי רְאוּבֵן וּבְנֵי גָד וַחֲצֵי שִׁבְטֵי הַמְּנַשֶּׁה חֲמִשִּׁים לִפְנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל	19
כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֱלֹהֵיהֶם מֹשֶׁה:	20

יהושע, ד': י"ב

Joshua, Chapter 4 verse 12

Question 3

(a) Who is speaking to whom in line 1 ? [2]

.....

(b) Which **two** events happen in lines 2 and 3 ? [2]

.....

.....

.....

(c) (i) Translate from וְכָבוֹא נְשָׂאִי (line 5)
to נִגְדַד יִרְיָחוֹ : (line 8) [6]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(ii) Why is there a *dagesh* in the מ of the word תַּמּוֹ ? (line 8) [1]

.....

.....

(d) How are the priests described in line 9 ? [2]

.....

.....

.....

Question 3 continues on the next page]

Question 3 continued]

(e) What are G-d's instructions to Joshua / Yehoshua ? (*lines 12 – 16*)
Give **four** points. **[4]**

.....

.....

.....

.....

(f) In which ways is the message of Joshua / Yehoshua (*lines 16 – 18*)
different from the instructions of G-d (*lines 14– 16*) ?
Mention **any three** differences. **[3]**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(g) Give the conjugation / *binyan* and tense of וַיִּצְוֶה (*line 13*) . **[2]**

.....

.....

(h) What is the function of the letter מ in the word בְּמִלּוֹן ? (*line 14*) **[1]**

.....

.....

- (i) In what way do the two-and-a-half tribes carry out their instructions ? (*lines 19 – 20*)
Give **two** points.

[2]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

[Total : 25 marks]

Question 4 starts on the next page]

Question 4

Read the following passages and answer in English the questions that follow:

line number

PARAGRAPH 1

בְּן אַרְבָּעִים שָׁנָה אָנֹכִי בְשִׁלַּח מֹשֶׁה עֶבֶד יי אֹתִי מִקְדָּשׁ בְּרַנֵּעַ לְרַגֵּל אֶת	1
הָאָרֶץ וְאָשַׁב אֹתוֹ דְּבַר כַּאֲשֶׁר עִם לִבִּי: וְאֹחִי אֲשֶׁר עָלוּ עִמִּי הַמָּסִי	2
אֶת לֵב הָעָם וְאָנֹכִי מִלֵּאֲתֵי אַחֲרֵי יי אֱ-לֹהֵי: וַיִּשְׁבַּע מֹשֶׁה בַּיּוֹם הַהוּא	3
לֵאמֹר אִם לֹא הָאָרֶץ אֲשֶׁר דָּרַכְתָּ רַגְלְךָ בָּהּ לֶחֶד תִּהְיֶה לְנַחֲלָה וּלְבִנְיָדָד עַד	4
עוֹלָם כִּי מִלֵּאֲתֵי אַחֲרֵי יי אֱ-לֹהֵי: וְעַתָּה הִנֵּה הַחֲזִיָּה יי אֹתִי כַּאֲשֶׁר דְּבַר	5
זֶה אַרְבָּעִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה מֵאָז דְּבַר יי אֶת הַדְּבָר הַזֶּה אֵל מֹשֶׁה אֲשֶׁר הִלְךָ	6
יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּר וְעַתָּה הִנֵּה אָנֹכִי הַיּוֹם בֶּן חָמֵשׁ וּשְׁמוֹנִים שָׁנָה: עוֹדֵנִי הַיּוֹם	7
חֶזֶק כַּאֲשֶׁר בַּיּוֹם שִׁלַּח אֹתִי מֹשֶׁה כִּכְחֵי אֲזוּ וּכְכַחֵי עַתָּה לְמַלְחָמָה וּלְצִאֲתָה	8
וּלְבוֹא: וְעַתָּה תִּנְהַלֵּי לִי אֶת הַהָר הַזֶּה אֲשֶׁר דְּבַר יי בַּיּוֹם הַהוּא כִּי אָתָּה	9
שָׁמַעְתָּ בַּיּוֹם הַהוּא כִּי עֲנָקִים שָׁם וְעָרִים גְּדוֹלוֹת בְּצִרּוֹת אוֹלֵי יי אֹתִי	10
וְהוֹרִשְׁתִּים כַּאֲשֶׁר דְּבַר יי:	11

יהושע, י"ד: ז' – י"ב

Joshua, Chapter 14 verses 7 – 12

PARAGRAPH 2

וַיְדַבֵּר יי אֵל יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר: דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר תִּנְנוּ לָכֶם אֶת	12
עָרֵי הַמִּקְלָט אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֵלֵיכֶם בְּיַד מֹשֶׁה: לָנוֹס שָׁמָּה רוֹצֵחַ מִכָּה נֶפֶשׁ	13
בְּשִׁגְגָה בְּבַלִּי דָעַת וְהָיוּ לָכֶם לְמִקְלָט מִגֵּאֵל הַדָּם: וְנָס אֵל אַחַת מֵהָעָרִים	14
הָאֵלֶּה וְעָמַד פֶּתַח שַׁעַר הָעִיר וְדַבַּר בְּאָזְנֵי זְקֵנֵי הָעִיר הַהִיא אֶת דְּבָרָיו	15
וְאָסְפוּ אֹתוֹ הָעִירָה אֵלֵיהֶם וְנָתְנוּ לוֹ מְקוֹם וַיֵּשֶׁב עִמָּם: וְכִי יִרְדֹּף גֵּאֵל	16
הַדָּם אַחֲרָיו וְלֹא יִסְגְּרוּ אֶת הָרֹצֵחַ בְּיָדוֹ כִּי בְבַלִּי דָעַת הָכָה אֶת רַעְהוּ וְלֹא	17
שָׁנָא הוּא לוֹ מִתְמוּל שְׁלִשׁוּם: וַיֵּשֶׁב בְּעִיר הַהִיא עַד עֲמֻדוֹ לִפְנֵי הָעֵדָה	18
לְמִשְׁפַּט עַד מוֹת הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל אֲשֶׁר יִהְיֶה בַּיָּמִים הָהֵם אֲזוּ יָשׁוּב הָרוֹצֵחַ וּבֹא	19
אֶל עִירוֹ וְאֵל בֵּיתוֹ אֵל הָעִיר אֲשֶׁר נָס מִשָּׁם: וַיִּקְדָּשׁוּ אֶת קֹדֶשׁ בְּגָלִיל	20
בְּהַר נִפְתָּלִי וְאֶת שָׁכֶם בְּהַר אֶפְרַיִם וְאֶת קָרִית אַרְבַּע הִיא חֶבְרוֹן בְּהַר	21
יְהוּדָה: וּמֵעַבֵּר לִירְדֵן יִרְיָחוֹ מִזְרְחָה נָתְנוּ אֶת בְּצֹר בְּמִדְבָּר בְּמִישׁוֹר מִמַּטֵּה	22
רְאוּבֵן וְאֶת רָאמוֹת בְּגִלְעָד מִמַּטֵּה גַד וְאֶת גּוֹלָן בְּבָשָׁן מִמַּטֵּה מְנַשֶּׁה:	23
אֵלֶּה הָיוּ עָרֵי הַמוֹעֵדָה לְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלַגֵּר הַגֵּר בְּתוֹכָם לָנוֹס שָׁמָּה כָּל	24
מִכָּה נֶפֶשׁ בְּשִׁגְגָה וְלֹא יָמוּת בְּיַד גֵּאֵל הַדָּם עַד עֲמֻדוֹ לִפְנֵי הָעֵדָה:	25

יהושע, כ': א' – ט'

Joshua, Chapter 20 verses 1 – 9

Question 4 continued]

(d) (i) Who are the עֲנָקִים ? (line 10) [1]

.....

(ii) Why are they so called ? [1]

.....

.....

(e) Briefly describe what the רוֹצֵחַ , (spoken of in line 13) is required to do and what happens to him. (lines 14 – 16) [3]
Mention **three** points.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(f) Explain the term גַּאֵל הַדָּם . (line 14)
Mention **two** points.

[2]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(g) How is the root קִדַּשׁ used in line 20 ?
Mention **two** points.

[2]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Question 4 continues on the next page]

Question 4 continued]

(h) Explain the function of the letter ה in –

(i) המסיו (line 2) [1]

.....

(ii) תנה (line 9) [1]

.....

(iii) מזרחה (line 22) [1]

.....

(i) Explain the phrase ערי המועדה . (line 24) [2]
Mention **two** points.

.....
.....
.....
.....
.....

(j) Referring to Paragraph 2, give examples of how the law shows consideration for the רוצת . [3]
Mention **three** points.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

[Total : 25 marks]

21
BLANK PAGE

Turn to page 22 for Question 5.

Question 5

Read the following passages and answer in English the questions that follow:

line number

PARAGRAPH 1

וּנְבִיא אֶחָד זָקֵן יָשָׁב בְּבֵית אֵל וַיְבֹא בָנוּ וַיְסַפֵּר לוֹ אֵת כָּל הַמַּעֲשֵׂה אֲשֶׁר	1
עָשָׂה אִישׁ הָאֵל-לֵהִים הַיּוֹם בְּבֵית אֵל אֵת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר אֵל הַמֶּלֶךְ	2
וַיְסַפְרוּם לְאֲבִיהֶם: וַיְדַבֵּר אֲלֵהֶם אֲבִיהֶם אֵי זֶה הַדְּרָךְ הַלֵּךְ וַיֵּרְאוּ בָנָיו אֵת	3
הַדְּרָךְ אֲשֶׁר הֵלֵךְ אִישׁ הָאֵל-לֵהִים אֲשֶׁר בָּא מִיְהוּדָה: וַיֹּאמֶר אֵל בָּנָיו חֲבֹשׁוּ	4
לִי הַחֲמֹר וַיַּחֲבֹשׁוּ לוֹ הַחֲמֹר וַיִּרְכַּב עָלָיו: וַיֵּלֶךְ אַחֲרַי אִישׁ הָאֵל-לֵהִים	5
וַיִּמְצְאוּהוּ יָשָׁב תַּחַת הָאֵלָה וַיֹּאמֶר אֵלָיו הֲאֵתָה אִישׁ הָאֵל-לֵהִים אֲשֶׁר	6
בָּאתָ מִיְהוּדָה וַיֹּאמֶר אָנֹכִי:	7

מלכים א', י"ג: י"א – י"ד

I Kings, Chapter 13 verses 11 – 14

PARAGRAPH 2

וַיְהִי אַחֲרַי אֲכָלוּ לֶחֶם וְאַחֲרַי שְׁתוּתוֹ וַיַּחֲבֹשׁ לוֹ הַחֲמֹר לְנְבִיא אֲשֶׁר הֵשִׁיבוֹ:	8
וַיֵּלֶךְ וַיִּמְצְאוּהוּ אֲרִיָּה בַדְּרָךְ וַיִּמִּיתֵהוּ וַתְּהִי נִבְלָתוֹ מִשְׁלֶכֶת בַּדְּרָךְ וְהַחֲמֹר	9
עָמַד אֲצֵלָה וְהָאֲרִיָּה עָמַד אֲצֵל הַנְּבִלָה: וְהָיָה אֲנָשִׁים עֹבְרִים וַיֵּרְאוּ אֵת	10
הַנְּבִלָה מִשְׁלֶכֶת בַּדְּרָךְ וְאֵת הָאֲרִיָּה עָמַד אֲצֵל הַנְּבִלָה וַיִּבְאוּ וַיַּדְּבְרוּ בְּעִיר	11
אֲשֶׁר הַנְּבִיא הִזְקֵן יָשָׁב בָּהּ: וַיִּשְׁמַע הַנְּבִיא אֲשֶׁר הֵשִׁיבוֹ מִן הַדְּרָךְ וַיֹּאמֶר	12
אִישׁ הָאֵל-לֵהִים הוּא אֲשֶׁר מָרָה אֵת פִּי יי וַיִּתְּנֵהוּ יי לְאֲרִיָּה וַיִּשְׁבְּרֵהוּ וַיִּמָּתֵהוּ	13
כַּדָּבָר יי אֲשֶׁר דִּבֶּר לוֹ: וַיְדַבֵּר אֵל בָּנָיו לֵאמֹר חֲבֹשׁוּ לִי אֵת הַחֲמֹר	14
וַיַּחֲבֹשׁוּ: וַיֵּלֶךְ וַיִּמְצָא אֵת נִבְלָתוֹ מִשְׁלֶכֶת בַּדְּרָךְ וְהָאֲרִיָּה עָמַדִּים	15
אֲצֵל הַנְּבִלָה לֹא אָכַל הָאֲרִיָּה אֵת הַנְּבִלָה וְלֹא שָׁבַר אֵת הַחֲמֹר: וַיִּשָּׂא	16
הַנְּבִיא אֵת נִבְלַת אִישׁ הָאֵל-לֵהִים וַיִּנְחֵהוּ אֵל הַחֲמֹר וַיִּשְׁיבֵהוּ וַיָּבֵא אֵל עִיר	17
הַנְּבִיא הַזָּקֵן לְסַפֵּד וּלְקַבְּרוֹ: וַיִּנַּח אֵת נִבְלָתוֹ בְּקַבְּרוֹ וַיְסַפְּדוּ עָלָיו הוּי אָחִי:	18
וַיְהִי אַחֲרַי קָבְרוּ אֹתוֹ וַיֹּאמֶר אֵל בָּנָיו לֵאמֹר בְּמוֹתִי וּקְבַרְתֶּם אֹתִי בְּקַבֵּר	19
אֲשֶׁר אִישׁ הָאֵל-לֵהִים קָבַר בּוֹ אֲצֵל עֲצַמֹתָיו הַנִּיחֹו אֵת עֲצַמֹתַי: כִּי הִיָּה	20
יְהִיָּה הַדְּבָר אֲשֶׁר קָרָא בְּדָבָר יי עַל הַמְּזַבַּח אֲשֶׁר בְּבֵית אֵל וְעַל כָּל בְּתֵי	21
הַבָּמוֹת אֲשֶׁר בְּעָרֵי שְׁמֶרוֹן: אַחֲרֵי הַדְּבָר הַזֶּה לֹא שָׁב יִרְבָּעִם מִדְּרָכֹו הַרְעָה	22
וַיָּשָׁב וַיַּעַשׂ מִקְצוֹת הָעָם כַּהֲנִי בָמוֹת הַחֲפָץ יִמְלֵא אֵת יָדוֹ וַיְהִי כַּהֲנֵי בָמוֹת:	23
וַיְהִי בְּדָבָר הַזֶּה לְחַטָּאת בֵּית יִרְבָּעִם וּלְהַכְחִיד וּלְהַשְׁמִיד מֵעַל פְּנֵי הָאָדָמָה:	24

מלכים א', י"ג: כ"ג – ל"ד

I Kings, Chapter 13 verses 23 – 34

Question 5

(a) Where do the events in Paragraph 1 take place ? (line 1) [1]

.....

(b) אֵת כָּל הַמַּעֲשֵׂה אֲשֶׁר עָשָׂה אִישׁ הָאֶלֶּה־לְהִים (lines 1 – 2)
What incident is referred to here ?
Mention **two** points. [2]

.....
.....
.....
.....
.....

(c) (i) What difficulty does the word וַיִּסְפְּרוּם (line 3) present ? [2]

.....
.....
.....

(ii) Suggest two explanations that reconciles this difficulty. [2]

.....
.....
.....
.....

Question 5 continues on the next page]

Question 5 continued]

(d) (i) What difficulty does the phrase וַיִּחַבֵּשׁ לוֹ הַחֲמֹר לְנִבְיָא (line 8) present? [1]

.....
.....
.....
.....

(ii) Suggest an explanation that reconciles this difficulty. [1]

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

(e) Translate from וַהֲנִיחָה אֲנָשִׁים (line 10) to : אֲשֶׁר דִּבֶּר לוֹ : (line 14) [6]

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

(f) אֲשֶׁר מָרָה אֶת פִּי יי (line 13)

How or in which ways ?

Mention **two** points.

[2]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(g) How does the prophet show kindness ? (lines 16 – 20)

Mention **two** things.

[2]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Question 5 continues on the next page]

Question 5 continued]

(h) What is the form of the word קָבוֹר ? (line 20) **[1]**

.....

.....

.....

(i) What is the function of the letter ׳ in the word עֲצַמְתִּי ? (line 20) **[1]**

.....

.....

.....

(j) What is surprising about the mention of שְׁמֵרוֹן in line 22 ? **[1]**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- (k) The spiritual level of ancient Israel has fallen at this time. [2]
Give **two** examples that show this. (*lines 22 – 23*)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- (l) Find a *Hof'al* word in these passages. [1]

.....

.....

.....

.....

.....

[Total : 25 marks]

Question 6 starts on the next page]

Question 6

Read the following passages and answer in English the questions that follow:

	<i>line number</i>
ויעל בעשא מלך ישראל על יהודה ויבן את הרמה לבלתי תת יצא	1
ובא לאסא מלך יהודה: ויקח אסא את כל הכסף והזהב הנותרים	2
באוצרות בית יי ואת אוצרות בית המלך ויתנם ביד עבדיו וישלחם	3
המלך אסא אל בן הדד בן טברמן בן חזיון מלך ארם הישב בדמשק	4
לאמר: ברית ביני ובינך בין אבי ובין אביך הנה שלחתי לך שחד	5
כסף וזהב לך הפרה את בריתך את בעשא מלך ישראל ויעלה מעלי:	6
וישמע בן הדד אל המלך אסא וישלח את שרי החילים אשר לו על	7
ערי ישראל ויך את עיון ואת דן ואת אבל בית מעכה ואת כל כנרות	8
על כל ארץ נפתלי: ויהי כשמע בעשא ויחדל מבנות את הרמה וישב	9
בתרצה: והמלך אסא השמיע את כל יהודה אין נקי וישאו את אבני	10
הרמה ואת עצייה אשר בנה בעשא ויבן בס המלך אסא את גבע בנימן	11
ואת המצפה: ויתר כל דברי אסא וכל גבורתו וכל אשר עשה והערים	12
אשר בנה הלא המה כתובים על ספר דברי הימים למלכי יהודה רק	13
לעת זקנתו חלה את רגליו:	14

מלכים א', ט"ז: י"ז – כ"ג

I Kings, Chapter 15 verses 17 – 23

ויהי דבר יי אל יהוא בן חנני על בעשא לאמר: יען אשר הרימתיה מן	15
העפר ואתנך נגיד על עמי ישראל ותלך בדרך ירבעם ותחטא את עמי	16
ישראל להכעיסני בחטאתם: הנני מבעיר אחרי בעשא ואחרי ביתו	17
ונתתי את ביתך בבית ירבעם בן נבט: המת לבעשא בעיר יאכלו	18
הכלבים והמת לו בשדה יאכלו עוף השמים: ויתר דברי בעשא ואשר	19
עשה וגבורתו הלא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי ישראל:	20
וישכב בעשא עם אבתיו ויקבר בתרצה וימלך אלה בנו תחתיו:	21

מלכים א', ט"ז: א' – ו'

I Kings, Chapter 16 verses 1 – 6

Question 6

(a) (i) Who is the king of Israel? (line 1) [1]

.....

(ii) How did he become king ? [1]

.....

.....

(b) (i) Translate from וַיִּבֶן אֶת הַרְמָה (line 1)
to מֶלֶךְ אֲרָם (line 4) [6]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(ii) Where is Aram ? (line 4) [1]

.....

.....

Question 6 continues on the next page]

Question 6 continued]

(c) Give the root and conjugation / *binyan* of the word הַפְּרָה . (line 6) [2]

.....
.....

(d) Give the reason for **each** *dagesh* in the verb וַיִּחְדָּל . (line 9) [2]

.....
.....
.....

(e) Where do we see that King Asa recycles material ? (lines 10 – 12)
Mention **three** points. [3]

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

(f) Who is יהוא בן הנני ? (line 15) [1]

.....
.....

(g) In what ways does Jehu / Yehu compare Baasa / Baasha with Jeroboam / Yerave'am ? (lines 16 – 19) Mention **three** points. [3]

.....
.....
.....
.....
.....
.....

(h) What does the phrase ספר דברי הימים refer to ? (lines 13 and 20) Mention **two** points. [2]

.....
.....
.....
.....

Question 6 continues on the next page]

- (i) Referring to Paragraph 1, show how Asa is an effective ruler.
Give **three** examples.

[3]

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

[Total : 25 marks]

END OF PAPER

Copyright Information

OCR is committed to seeking permission to reproduce all third-party content that it uses in its assessment materials. OCR has attempted to identify and contact all copyright holders whose work is used in this paper. To avoid the issue of disclosure of answer-related information to candidates, all copyright acknowledgements are reproduced in the OCR Copyright Acknowledgements Booklet. This is produced for each series of examinations and is freely available to download from our public website (www.ocr.org.uk) after the live examination series.

If OCR has unwittingly failed to correctly acknowledge or clear any third-party content in this assessment material, OCR will be happy to correct its mistake at the earliest possible opportunity.

For queries or further information please contact the Copyright Team, First Floor, 9 Hills Road, Cambridge CB2 1GE.

OCR is part of the Cambridge Assessment Group; Cambridge Assessment is the brand name of University of Cambridge Local Examinations Syndicate (UCLES), which is itself a department of the University of Cambridge.